

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА”
(для бакалаврів)**

Київ

ДП «Видавничий дім «Персонал»

2009

Підготовлено доцентом кафедри управління персоналом *Н. А. Коваленко*

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного менеджменту
(протокол № 1 від 29.08.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Коваленко Н. А. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Університетська освіта” (для бакалаврів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. — 28 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Університетська освіта”, завдання для самостійної роботи, методичні матеріали до семінарських занять, теми рефератів/контрольних робіт, методичні вказівки до виконання індивідуального завдання, тестові завдання, питання для самоконтролю, завдання до підсумкового модульного контролю, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2009
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета вивчення навчальної дисципліни “Університетська освіта” — підготуватись до навчання у вищому навчальному закладі відповідно до сучасних інтеграційних процесів у міжнародній освіті в контексті Болонської декларації.

Завдання дисципліни:

- формування системи знань щодо сутності й соціального значення вищої освіти;
- означення сучасних напрямів розвитку вищої школи в Україні;
- засвоєння основних термінів та понять системи організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі України з урахуванням світових освітніх тенденцій;
- формування навичок самостійного й ефективного навчання у вищому навчальному закладі як основи професійної підготовки.

Предмет дисципліни “Університетська освіта” становлять складові системи організації професійної підготовки фахівців з вищою освітою.

Навчальна програма дисципліни “Університетська освіта” побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах і розроблена для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” галузі знань 0305 “Економіка і підприємництво”.

Навчальна дисципліна “Університетська освіта” розрахована на 36 годин і включає два змістових модулі. Основні форми вивчення дисципліни: лекції, індивідуальні консультації, самостійна робота студентів. Заключний вид контролю — підсумковий модульний контроль. Система дидактичного забезпечення — модульно-рейтингова технологія навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Університетська освіта” студенти повинні

знати:

- нормативно-законодавчі акти України у сфері вищої освіти;
- основні принципи функціонування системи вищої освіти в Україні;
- складові професійної підготовки фахівців;
- загальні засади і принципи організації навчального процесу у вищій школі;
- особливості самоменеджменту ефективного навчання студента вищого навчального закладу;

- правила і норми охорони праці, безпеки життєдіяльності та поведінки студента у вищому навчальному закладі;
- систему інформаційного забезпечення навчального процесу;
- технологію розробки стратегічних і поточних планів навчальної діяльності закладу освіти;

уміти:

- планувати, організовувати і аналізувати власну навчальну діяльність;
- використовувати найефективніші засоби самоорганізації навчання;
- самостійно працювати із джерелами інформації;
- організовувати та виконувати пошукову та науково-дослідну роботу.

Міжпредметні зв'язки. Дисципліна “Університетська освіта” вивчається після дисципліни “Психологія і педагогіка”; органічно пов'язана з викладанням дисципліни “Вища освіта і Болонський процес”.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН **дисципліни** **“УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА”**

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	Змістовий модуль I. Вища школа в Україні
2	Система вищої освіти в Україні
3	Вищі навчальні заклади України
4	Реформування вищої освіти України згідно з вимогами Болонського процесу
5	Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців з вищою освітою
	Змістовий модуль II. Організація навчально-виховного процесу у вищій школі
6	Сутність навчання у вищій школі
7	Форми, види і методи навчання та контролю у вищій школі
8	Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих навчальних закладах
9	Самоменеджмент навчання студентів у вищій школі
	Студент як учасник навчально-виховного процесу
Разом годин: 36	

ЗМІСТ
дисципліни
“УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА”

Змістовий модуль I. Вища школа в Україні

Основні витоки та періоди становлення освіти в Україні та світі. Соціально-історичні характеристики розвитку вищої освіти в Україні. Основні тенденції розвитку вищої школи в Україні на початку третього тисячоліття. Нормативно-законодавча база освіти в Україні. Структура освіти України. Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні освіти. Мета та завдання вищої освіти. Принципи вищої освіти в Україні.

Види вищих навчальних закладів. Принципи діяльності вищих навчальних закладів. Основні напрями та форми діяльності вищих навчальних закладів: освітня, підготовка та атестація наукових та науково-педагогічних кадрів, науково-дослідна, післядипломна освіта, культурно-освітня, методична, видавнича, фінансово-господарська, виробничо-комерційна, підготовка іноземних студентів та здійснення зовнішніх зв'язків. Головні завдання вищого навчального закладу.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП) – вищий навчальний заклад IV рівня акредитації.

Євроінтеграція як соціально-економічний процес. Чинники євроінтеграції вищої освіти. Хронологія подій Болонського процесу. Залучення європейських держав до Болонського процесу. Основні документи Болонського процесу. Відмінність та подібність систем вищої освіти України і Європейських держав. Стратегічні завдання реформування вищої освіти України. Пріоритетні напрями реформування вищої школи. Основні шляхи проведення реформ у системі вищої освіти України. Інтеграція освіти і науки України в європейське інформаційне та освітнє поле. Співробітництво України з європейськими країнами.

Зміст вищої освіти в Україні. Державний стандарт освіти як основний документ, що визначає сукупність норм для певного освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівнів. Складові державного стандарту освіти: освітня (освітньо-кваліфікаційна) характеристика; нормативна частина змісту освіти; тести. Нормативні та вибіркові навчальні дисципліни, порядок їх запровадження. Система планування у вищому навчальному закладі.

Інновації у вищій школі України та шляхи реформування традиційної системи навчання. Основні напрями та принципи структуру-

вання навчальних курсів: професіоналізація змісту навчання, виокремлення основних компонентів у змісті навчання, упровадження модульної системи та проблемно-тематичного підходу і використання інваріанта структурної моделі науки.

Література [1; 2; 4–9; 11; 14–20; 23–25; 28–30; 33–38; 42]

Змістовий модуль II. Організація навчально-виховного процесу у вищій школі

Процес навчання як система. Рушійні сили та логіка навчального процесу. Етапи процесу навчання. Характеристика типів навчання. Основні методологічні засади та чинники інтенсифікації процесу навчання. Нормативно-правова база організації навчального процесу.

Закономирності та принципи навчання у вищій школі. Загальні та конкретні закономірності навчального процесу у вищій школі. Принципи дидактики вищої школи: науковості, системності, послідовності, свідомості навчання, активності, самостійності, наочності, ґрунтовності, практичної спрямованості та єдності освітніх, розвивальних та виховних функцій освіти.

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

Форми навчання у вищому навчальному закладі: денна, вечірня, заочна, дистанційна, екстернатна.

Основні форми організації навчального процесу у вищих навчальних закладах. Види навчальних занять: лекції, лабораторні, практичні, семінарські та індивідуальні заняття, консультації. Індивідуальні завдання. Комплексні форми організації навчального процесу.

Самостійна робота студентів.

Мета, завдання та види практичної підготовки студентів. Безперервність та послідовність видів практики.

Система організації науково-дослідної роботи студентів.

Контроль як система перевірки результатів навчання і виховання студентів. Умови для ефективного функціонування системи контролю знань та вмінь студентів. Функції контролю. Особливості видів контролю та їх залежність від мети, змісту, методів та характеру навчання. Державна атестація: складові, зміст програми, організація та проведення.

Основні заходи впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП) у вищих навчальних закладах України. Кредитно-модульна система як модель організації навчального процесу. Заліковий кредит. Модуль та змістовий модуль як система

поєднаних навчальних елементів. Основні компоненти КМСОНП: інформаційний пакет; договір про навчання; академічна довідка. Індивідуальний навчальний план студента. Контроль успішності студента та шкала оцінювання навчальних досягнень студента при КМСОНП.

Форми організації навчання в умовах КМСОНП. Організаційно-методичне забезпечення КМСОНП. Нормування навчального навантаження студента. Особливості переведення, відрахування, поновлення студентів та переривання їх навчання. Стипендіальне забезпечення студентів.

Основи мотивації навчання. Сутність, зміст і структура мотивів навчання. Сучасні теорії мотивації та їх застосування у процесі навчання. Адаптація до навчання студентів-початківців. Методи підвищення ефективності мотивації.

Постановка та вибір цілей навчання. Планування навчання та встановлення пріоритетності. Сутність і зміст раціонального навчання.

Формування і ефективне використання інформації в навчальній діяльності. Використання персонального комп'ютера в навчальній діяльності. Робота студента в бібліотеці. Бібліотека МАУП та правила користування її фондами.

Студенти (слухачі), курсанти, екстерни, асистенти-стажисти, інтерни, клінічні ординатори, здобувачі, аспіранти (ад'юнкти) та докторанти — особи, які навчаються у вищих навчальних закладах. Їх права та обов'язки.

Психологічні особливості студентського віку. Типологія студентів. Становлення і розвиток студентського колективу: академічної групи, курсу, факультету, вищого навчального закладу.

Навчальний час студента. Облікові одиниці навчального часу студента: академічна година, навчальний день, навчальний тиждень, навчальний семестр, навчальний курс і навчальний рік. Нормативні вимоги до них. Розклад навчальних занять. Порядок відвідування студентами занять. Планування і облік навчального часу студента.

Соціально-культурна інфраструктура університету.

Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої школи.

Гігієна праці студента. Робоче місце студента та основні сучасні вимоги ергономіки. Правила і норми охорони праці, безпеки життєдіяльності та поведінки студента у вищому навчальному закладі.

Література [1; 2; 4; 5; 7–13; 15; 16; 18; 21; 22; 25–27; 29–34; 37–47]

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студента є важливою складовою підготовки кваліфікованого фахівця, конкурентоспроможного на ринку праці, здатного до компетентної професійної діяльності на рівні світових стандартів.

Самостійна робота студентів є одним з компонентів навчального процесу, важливим чинником, що формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння знань, основним засобом опанування навчального матеріалу в позааудиторний час. Значно підвищуються значення та статус самостійної роботи при введенні кредитно-модульної технології навчання, згідно з якою скорочується обсяг аудиторної роботи.

Мета самостійної роботи студентів — засвоїти в повному обсязі навчальну програму дисципліни “Університетська освіта” і сформулювати самостійність як особистісну рису та важливу професійну якість, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність і вміти адаптуватися до навколишнього середовища.

Самостійна робота передбачає такі складові:

- самостійну роботу при підготовці до семінарських занять;
- аудиторну роботу під час семінарських занять;
- виконання самостійних робіт у формі підготовки рефератів з конкретних проблем і усних доповідей;
- тестування.

Навчальний час, що відведений для самостійного вивчення дисципліни, регламентується навчальним планом.

Зміст самостійної роботи студентів над конкретною дисципліною визначається її навчальною програмою, методичними матеріалами та вказівками викладача.

Самостійна робота студентів визначається системою навчально-методичних засобів:

- підручниками;
- конспектами лекцій, матеріалами практичних і семінарських занять;
- електронними навчально-методичними посібниками, що містяться в електронних програмах кафедр і бібліотеки;
- опорними конспектами викладачів;
- консультаціями викладачів.

Крім того, самостійна робота передбачає опрацювання:

- законодавчих та нормативних актів;
- матеріалів електронних видань.

Розроблені методичні матеріали передбачають можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для цього призначені питання для самоконтролю.

Навчальний матеріал, що опрацьовується студентами самостійно, вноситься на підсумковий контроль.

Упродовж вивчення курсу багато уваги приділяється підвищенню самостійності мислення студентів, що здійснюється при проведенні аудиторних занять. Зокрема, практикується самостійна аудиторна робота, яка передбачає, що студенти беруть участь у складанні питань для самоконтролю, аналізі доповідей студентів, перевірці відповідей, рецензуванні результатів перевірок, виконанні тестових завдань тощо.

Самостійність мислення студентів активізується також постановкою проблемних питань під час читання лекцій, проведення семінарських занять, обговорення результатів виконання самостійних завдань.

Поточний контроль знань студентів проводиться шляхом перевірки конспектів лекцій, завдань для самостійної роботи. Основними видами контролю рівня опанування навчального матеріалу, відведеного для самостійного опрацювання студентами денної форм навчання, є усне опитування (заочної форми навчання – перевірка контрольних робіт). За результатами контролю студентам виставляються оцінки в журналах поточної успішності за бальною системою модульно-рейтингового контролю.

Підсумковий модульний контроль є обов'язковим заходом для всіх студентів. При його проведенні за 100-бальною шкалою оцінюються теоретичні знання та практичні вміння і навички студентів, які вони здобули після опанування всіх змістових модулів дисципліни.

Підсумковий модульний контроль з навчальної дисципліни “Університетська освіта” охоплює такі етапи:

- підготовка та захист індивідуального завдання (реферативної роботи);
- виконання тестових завдань;
- відповідь на одне з питань, визначених як питання для самоконтролю.

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Плани семінарських занять

Змістовий модуль I. Вища школа в Україні

Тема 3. Реформування вищої освіти України згідно з вимогами Болонського процесу

1. Євроінтеграція як соціально-економічний процес.
2. Чинники євроінтеграції вищої освіти.
3. Хронологія подій Болонського процесу.
4. Залучення європейських держав до Болонського процесу.
5. Основні документи Болонського процесу.
6. Відмінність та подібність систем вищої освіти України і європейських держав.
7. Стратегічні завдання реформування вищої освіти України.
8. Пріоритетні напрями реформування вищої школи.
9. Основні шляхи проведення реформ у системі вищої освіти України.
10. Інтеграція освіти і науки України в європейське інформаційне та освітнє поле.
11. Співробітництво України з європейськими країнами.

Література [7–9; 11; 25; 28; 29; 33–35; 37; 38]

Змістовий модуль II. Організація навчально-виховного процесу у вищій школі

Тема 6. Форми, види і методи навчання та контролю у вищій школі

1. Форми навчання у вищому навчальному закладі: денна, вечірня, заочна, дистанційна, екстернатна.
2. Основні форми організації навчального процесу у вищих навчальних закладах.
3. Види навчальних занять: лекції, лабораторні, практичні, семінарські та індивідуальні заняття, консультації.
4. Індивідуальні завдання.
5. Комплексні форми організації навчального процесу.
6. Самостійна робота студентів.
7. Мета, завдання та види практичної підготовки студентів.
8. Безперервність та послідовність видів практики.
9. Система організації науково-дослідної роботи студентів.

10. Контроль як система перевірки результатів навчання і виховання студентів.
11. Умови для ефективного функціонування системи контролю знань та вмінь студентів.
12. Функції контролю.
13. Особливості видів контролю та їх залежність від мети, змісту, методів та характеру навчання.
14. Державна атестація: складові, зміст програми, організація та проведення.

Література [1; 2; 4; 10; 16; 18; 22; 27; 29; 39; 40; 42; 43]

Тема 8. Самоменеджмент навчання студентів у вищій школі

1. Основи мотивації навчання.
2. Сутність, зміст і структура мотивів навчання.
3. Сучасні теорії мотивації та їх застосування у процесі навчання.
4. Адаптація до навчання студентів-початківців.
5. Методи підвищення ефективності мотивації.
6. Постановка та вибір цілей навчання.
7. Планування навчання та встановлення пріоритетності.
8. Сутність і зміст раціонального навчання.
9. Формування та ефективне використання інформації в навчальній діяльності.
10. Використання персонального комп'ютера в навчальній діяльності.
11. Робота студентів у бібліотеці.
12. Бібліотека МАУП та правила користування її фондами.

Література [11; 13; 22; 29–31; 40–43; 45–47]

ТЕМИ РЕФЕРАТИВ/КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Основні витоки та періоди становлення освіти в Україні.
2. Основні витоки та періоди становлення освіти у світі.
3. Соціально-історичні етапи розвитку вищої освіти в Україні.
4. Становлення та розвиток вищого навчального закладу (за вибором студента).
5. Основні тенденції розвитку вищої школи в Україні на початку третього тисячоліття.
6. Державна політика в галузі вищої освіти в Україні.

7. Університетська освіта в Україні.
8. Нормативно-законодавча база освіти в Україні.
9. Структура освіти в Україні.
10. Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні освіти.
11. Мета, принципи та завдання вищої освіти в Україні.
12. Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП) – вищий навчальний заклад IV рівня акредитації.
13. Етапи входження України в Болонський процес.
14. Навчання в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП).
15. Вищий навчальний заклад та його структурні підрозділи.
16. Основні правила роботи студентів з персональним комп'ютером.
17. Основні правила роботи студентів у бібліотеці.
18. Основні правила роботи студентів із книгою.
19. Режим та гігієна праці студентів.
20. Безпека життєдіяльності студентської молоді.
21. Основи мотивації навчання.
22. Сутність, зміст і структура мотивів навчання.
23. Сучасні теорії мотивації та їх застосування у процесі навчання.
24. Чинники євроінтеграції вищої освіти.
25. Хронологія подій Болонського процесу.
26. Залучення європейських держав до Болонського процесу.
27. Основні документи Болонського процесу.
28. Відмінність та подібність систем вищої освіти України та європейських держав.
29. Стратегічні завдання реформування вищої освіти України.
30. Пріоритетні напрями реформування вищої школи.
31. Основні шляхи проведення реформ у системі вищої освіти України.
32. Форми навчання у вищому навчальному закладі: денна, вечірня, заочна, дистанційна, екстернатна.
33. Основні форми організації навчального процесу у вищих навчальних закладах.
34. Види навчальних занять: лекції, лабораторні, практичні, семінарські та індивідуальні заняття, консультації.
35. Індивідуальні завдання.
36. Комплексні форми організації навчального процесу.
37. Самостійна робота студентів.
38. Мета, завдання та види практичної підготовки студентів.

39. Безперервність та послідовність видів практики.
40. Система організації науково-дослідної роботи студентів.
41. Контроль як система перевірки результатів навчання і виховання студентів.
42. Умови для ефективного функціонування системи контролю знань та вмій студентів.
43. Функції контролю.
44. Особливості видів контролю та їх залежність від мети, змісту, методів та характеру навчання.
45. Зміст вищої освіти в Україні.
46. Державний стандарт освіти як основний документ, що визначає сукупність норм для певного освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівнів.
47. Складові державного стандарту освіти: освітня (освітньо-кваліфікаційна) характеристика; нормативна частина змісту освіти; тести.
48. Нормативні та вибіркові навчальні дисципліни, порядок їх запровадження.
49. Система планування у вищому навчальному закладі.
50. Інновації у вищій школі України та шляхи реформування традиційної системи навчання.
51. Основні напрями та принципи структурування навчальних курсів: професіоналізація змісту навчання, виокремлення основних компонентів у змісті навчання, впровадження модульної системи та проблемно-тематичного підходу і використання інваріанта структурної моделі науки.
52. Психологічні особливості студентського віку.
53. Типологія студентів.
54. Становлення і розвиток студентського колективу: академічної групи, курсу, факультету, вищого навчального закладу.
55. Формування і ефективне використання інформації в навчальній діяльності.
56. Використання персонального комп'ютера в навчальній діяльності.
57. Робота студентів у бібліотеці.
58. Основні заходи впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах України.
59. Кредитно-модульна система як модель організації навчального процесу.
60. Заліковий кредит.

61. Модуль та змістовий модуль як система поєднаних навчальних елементів.
62. Основні компоненти КМСОНП: інформаційний пакет; договір про навчання; академічна довідка.
63. Індивідуальний навчальний план студента.
64. Контроль успішності студента та шкала оцінювання навчальних досягнень студента при КМСОНП.
65. Форми організації навчання в умовах КМСОНП.
66. Організаційно-методичне забезпечення КМСОНП.
67. Нормування навчального навантаження студента.
68. Особливості переведення, відрахування, поновлення студентів та переривання їх навчання в КМСОНП.
69. Стипендіальне забезпечення студентів.
70. Нормативно-правова база організації навчального процесу.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ (РЕФЕРАТУ, КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ)

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни “Університетська освіта” є формою самостійної обов’язкової роботи студентів і виконується у вигляді реферативної роботи (контрольної роботи для студентів заочної форми навчання).

Номер індивідуального завдання (теми реферату/контрольної роботи) студент визначає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки — одне з двох варіантів (див. таблицю).

Остання цифра номера залікової книжки студента	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Номер індивідуального завдання (реферату)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

В окремих випадках студент може самостійно запропонувати та розробити тему реферату, попередньо обговоривши її з викладачем.

Структура і зміст реферативної роботи визначаються програмою курсу, що зумовлює таку послідовність роботи:

- вибір теми;
- ознайомлення з рекомендованими літературними джерелами;

- розробка алгоритму виконання;
- написання та оформлення реферативної роботи.

Реферат, доповідь або контрольну роботу студенти набирають на комп'ютері в текстових редакторах Microsoft Word 97, 2000, XP або аналогічних на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм). Обсяг — 10–15 сторінок.

При оформленні роботи слід залишати поля: ліве — 30 мм, праве, верхнє та нижнє — 20 мм. Текст друкується з міжрядковим інтервалом 1,5, шрифт — Times New Roman, 14 кегль.

Текст викладається за планом:

- Вступ.
- Основна частина (2–3 підрозділи).
- Висновки.
- Список використаної літератури.
- Додатки.

У вступі необхідно висвітлити актуальність теми, проаналізувати стан її дослідженості. Обсяг вступу не повинен перевищувати однієї сторінки.

В основній частині аналізують теоретичні погляди та практичні вирішення досліджуваної проблеми.

Висновки роблять на основі викладеного матеріалу. Обсяг цієї частини роботи не повинен перевищувати двох сторінок.

Список використаної літератури повинен містити лише ті літературні та інші джерела (ресурси мережі Інтернет, інформацію на CD-дисках), матеріали з яких були взяті для написання роботи.

До додатків включають, як правило, допоміжний матеріал, потрібний для повноти сприйняття дослідження, наприклад, допоміжні таблиці, опис методик та алгоритмів, ілюстрації допоміжного характеру тощо.

Заголовки підрозділів друкують малими літерами (крім першої великої) жирним шрифтом і розміщують посередині сторінки. Крапку в кінці заголовку не ставлять. Кожний підрозділ індивідуального завдання повинен починатися з нової сторінки.

Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами у правому верхньому куті сторінки. Першою сторінкою індивідуального завдання є титульна, другою — зміст. На першій і другій сторінках номери не проставляють.

Ілюстрації (рисунок, графіки, діаграми та фотографії), а також таблиці подають безпосередньо після тексту, де вони вперше згадані.

Ілюстрації позначають скорочено словом “Рис.”. Номер і назву ілюстрації розміщують посередині під ілюстрацією. Після назви ілюстрації крапку не ставлять.

Цифровий матеріал повинен, як правило, оформлюватись у вигляді таблиці. Кожна таблиця повинна мати номер і назву, які розміщують над таблицею. Перед номером таблиці пишуть слово “Таблиця”, після якого ставлять номер. Назва таблиці починається з великої літери, після назви крапку не ставлять.

Під час написання роботи студент повинен робити посилання на джерела, дані з яких наводяться в тексті завдання. Наявність посилань на джерела в тексті є обов’язковою. Такі посилання дають змогу знайти і перевірити достовірність відомостей, наведених у тексті роботи.

Посилання за текстом слід брати у квадратні дужки і вказувати послідовний номер джерела у списку використаної літератури та номери сторінок, на яких подано інформацію, наприклад: [5, с. 15–17].

Посилання на ілюстрацію наводять за її порядковим номером, наприклад: “на рис. 1 зображено...”. На всі таблиці в тексті індивідуального завдання повинні бути посилання, які пишуть скорочено, наприклад: “див. табл. 1”.

У списку використаної літератури їх слід розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів. Список повинен містити не менше десяти використаних позицій.

Додатки нумерують великими українськими літерами — А, Б, В, ... Кожний з них має розміщуватися на новій сторінці та мати заголовок угорі посередині сторінки.

Слід мати на увазі, що головною вимогою до роботи є розкриття суті питань, а не кількість сторінок.

Наприкінці роботи студент обов’язково повинен поставити підпис та дату закінчення її виконання.

Реферативні роботи студенти захищають під час підсумкового модульного контролю.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Навчальна програма — державний документ, який визначає:

- а) перелік навчальних предметів;
- б) розподіл дисциплін за роками навчання;
- в) тривалість семестру;
- г) зміст кожного предмета.

2. Обліковими одиницями навчального часу студента є такі:

- а) чверть;
- б) навчальний рік;
- в) кредит;
- г) академічна година.

3. Під змістом освіти розуміють:

- а) світогляд;
- б) відомості;
- в) систему знань, умінь, навичок;
- г) систему потреб суспільства.

4. Зміст освіти визначається такими документами:

- а) Конституцією України;
- б) нормативними актами;
- в) підручниками;
- г) художньою літературою.

5. Контроль навчання означає:

- а) перевірку;
- б) оцінку;
- в) прогнозування;
- г) пошук.

6. Існують такі види контролю:

- а) поточний;
- б) модульний;
- в) суміжний;
- г) підсумковий.

7. Використовують такі методи контролю:

- а) тестування;
- б) опитування;
- в) спостереження;
- г) уявлення.

8. Бакалавр — це:

- а) освітньо-кваліфікаційний рівень;

- б) освітній рівень;
- в) професійний рівень;
- г) акредитаційний рівень.

9. Підготовкою магістрів займаються вищі навчальні заклади такого рівня акредитації:

- а) I;
- б) II;
- в) III;
- г) IV.

10. Основні види навчальних занять у вищих навчальних закладах такі:

- а) лекція;
- б) семінарське заняття;
- в) прогулянка;
- г) практичне заняття.

11. Навчальний процес у вищих навчальних закладах здійснюється в таких формах:

- а) самостійна робота;
- б) практична підготовка;
- в) навчальна робота;
- г) теоретична підготовка.

12. До індивідуальних завдань з окремих дисциплін належать:

- а) реферати;
- б) курсові роботи;
- в) дипломні роботи;
- г) тести.

13. Зміст самостійної роботи студента визначається:

- а) навчальною програмою дисципліни;
- б) методичними матеріалами та вказівками;
- в) завданням викладача;
- г) власним бажанням студента.

14. Перед іспитом проводиться:

- а) лабораторна робота;
- б) бесіда;
- в) консультація;
- г) опитування.

15. В Україні існують такі освітньо-кваліфікаційні рівні:

- а) молодший спеціаліст;
- б) ліценціат;

- в) бакалавр;
- г) спеціаліст.

16. Існують такі види практики:

- а) навчальна;
- б) переддипломна;
- в) виробнича;
- г) технічна.

17. Існують такі форми навчання у вищій школі:

- а) денна;
- б) дистанційна;
- в) ранкова;
- г) заочна.

18. До системи вищої освіти України належать:

- а) інститути;
- б) університети;
- в) академії;
- г) професійно-технічні училища.

19. Рівнів акредитації вищих навчальних закладів України існує:

- а) п'ять;
- б) три;
- в) сім;
- г) чотири.

20. Навчальні дисципліни бувають:

- а) нормативними;
- б) вибіркковими;
- в) змішаними;
- г) альтернативними.

21. Для кожної навчальної дисципліни розробляють:

- а) навчальну програму;
- б) освітньо-кваліфікаційну характеристику;
- в) робочу програму;
- г) індивідуальну програму.

22. Присвоєння кваліфікації бакалавра здійснює така державна комісія:

- а) атестаційна;
- б) кваліфікаційна;
- в) відбіркова;
- г) екзаменаційна.

23. Складання державних іспитів та захист дипломних робіт проводяться за обов'язкової присутності:

- а) членів комісії;
- б) ректора;
- в) екзаменатора;
- г) голови комісії.

24. Вільне відвідування лекційних занять допускається для студентів курсу:

- а) IV;
- б) II;
- в) III;
- г) I.

25. До форм здобуття певного рівня освіти без відриву від виробництва належить:

- а) денна;
- б) вечірня;
- в) дистанційна;
- г) заочна.

26. До науково-методичного забезпечення навчального процесу належать:

- а) навчальні плани;
- б) програми практик;
- в) підручники;
- г) програми та сценарії виховних закладів.

27. Диплом – це документ, який офіційно підтверджує:

- а) акредитацію;
- б) кваліфікацію;
- в) ліцензування;
- г) атестацію.

28. Болонську декларацію підписано:

- а) у 2001 р.;
- б) у 1988 р.;
- в) у 2003 р.;
- г) у 1999 р.

29. Міжнародним документом про взаємне визнання кваліфікацій є такий:

- а) Сорбоннська декларація;
- б) Лісабонська конвенція;
- в) Велика Хартія Університетів;
- г) Празьке комюніке.

30. Механізмами досягнення інтеграції систем вищої освіти Європи є такі:

- а) прийняття двоциклової системи;
- б) заснування системи кредитів;
- в) сприяння мобільності на ринку праці та освітніх послуг;
- г) спрощення процедури визнання кваліфікацій.

31. Європейська кредитно-трансферна система – це:

- а) кредитна система, яка базується на обліку виконаної студентом навчальної роботи;
- б) система навчальних дисциплін, які вивчає студент;
- в) форма навчання;
- г) вид навчальної роботи.

32. Заліковий кредит – це одиниця:

- а) якості навчання;
- б) навчального навантаження;
- в) професійної підготовки;
- г) практичної підготовки.

33. Інформаційний пакет містить таку інформацію:

- а) про студента;
- б) про вищий навчальний заклад;
- в) про професійне співтовариство;
- г) про вакансії.

34. Кредитно-модульна система – це:

- а) модель організації навчального процесу;
- б) система вимірювання обсягу навчального навантаження;
- в) форма навчання;
- г) форма навчального процесу.

35. Модуль – це:

- а) задокументована завершена частина освітньо-професійної програми;
- б) сегмент курсу навчання;
- в) змістовне наповнення кредиту;
- г) логічно завершена, системно впорядкована частина теоретичних знань і практичних умінь з певної навчальної дисципліни.

36. Рейтинг студента визначається так:

- а) за середнім арифметичним рейтингових показників з усіх навчальних дисциплін;
- б) за кількістю пропущених занять;
- в) за оцінками однокурсників;
- г) за сумою оцінок з усіх навчальних дисциплін.

37. Професор – це:

- а) вчене звання;
- б) науковий ступінь;
- в) кваліфікація;
- г) рівень освіти.

38. Формальна освіта передбачає:

- а) встановлену освітньо-професійну програму;
- б) термін навчання;
- в) державну атестацію;
- г) отримання відповідного документу про освіту.

39. Бакалавр – це:

- а) повна вища освіта;
- б) неповна вища освіта;
- в) середня вища освіта;
- г) базова вища освіта.

40. Галузеві стандарти вищої освіти містять:

- а) освітньо-кваліфікаційну характеристику;
- б) освітньо-професійну програму;
- в) засоби діагностики якості вищої освіти;
- г) робочі навчальні програми.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ.

1. Як забезпечується право громадян України на вищу освіту?
2. Структура вищої освіти в Україні.
3. Які освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні вищої освіти запроваджені в Україні?
4. Структура, мета та функціональні особливості післядипломної освіти в Україні.
5. Нормативно-законодавча база визначення змісту навчання у вищому навчальному закладі.
6. Основні підходи та принципи у визначенні змісту вищої освіти.
7. Типи вищих навчальних закладів в Україні.
8. Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП) – вищий навчальний заклад IV рівня акредитації.
9. Особливості системи організації навчально-виховного процесу в різних типах вищих навчальних закладів України.
10. Основні витоки та періоди становлення освіти в Україні.
11. Що включає система стандартів вищої освіти в Україні?

12. Що визначає освітньо-кваліфікаційна характеристика випускників вищих навчальних закладів?
13. Основні завдання процесу навчання.
14. Компоненти навчального процесу у вищій школі.
15. Основні принципи, на яких базується навчальний процес у вищій школі.
16. Складові змісту освіти: нормативна і вибіркова.
17. Освітньо-професійна програма підготовки студентів у вищій школі.
18. Мотивація навчання в сучасних соціально-економічних умовах.
19. Загальні та конкретні закономірності навчального процесу у вищій школі.
20. Особливості єдності процесів навчання та виховання студентів.
21. Особливості навчального процесу за денною формою навчання.
22. Особливості навчального процесу за вечірньою формою навчання.
23. Особливості навчального процесу за заочною формою навчання.
24. Особливості навчального процесу за дистанційною формою навчання.
25. Особливості навчального процесу за екстернатною формою навчання.
26. Самостійна робота студентів.
27. Види навчальних занять у вищих навчальних закладах.
28. Документи про вищу освіту в Україні.
29. Практична підготовка студентів.
30. Післядипломна освіта в Україні.
31. Умови для безперервності та наступності в освіті України.
32. Поточний контроль.
33. Семестровий контроль.
34. Навчальний час студентів.
35. Сучасні вимоги до визначення навчального часу студентів.
36. Нормативний термін навчання в системі вищої освіти України.
37. Напрямок, спеціальність та спеціалізація підготовки фахівця.
38. Навчальний процес у вищих навчальних закладах.
39. Кредитно-модульна система підготовки фахівців.
40. Основні форми державної атестації.
41. Індивідуальний навчальний план студента: структура і порядок складання.
42. Мова (мови) навчання у вищих навчальних закладах України.

43. Індивідуальні завдання.
44. Практичні та лабораторні заняття.
45. Види практичної підготовки студентів.
46. Консультація.
47. Семінарське заняття.
48. Державна екзаменаційна комісія.
49. Дипломна робота.
50. Курсова робота.
51. Характеристика основних видів навчальних занять у закладах вищої освіти.
52. Кредитно-модульна система організації навчального процесу (КМСОНП).
53. Як здійснюється контроль успішності студентів?
54. Складові оцінювання навчальних досягнень студентів при КМСОНП.
55. Основні форми державної атестації у вищій школі.
56. Учасники навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах.
57. Облікові одиниці навчального часу студентів.
58. Сучасні вимоги до визначення навчального часу студентів.
59. Культура та гігієна праці студентів у вищій школі.
60. Яку сукупність дій і прийомів включає самоменеджмент студента?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Закон України “Про вищу освіту” від 17 січня 2002 р. № 2984-III // Офіц. вісн. України. — 2002. — № 8. — С. 1–43 [Ст. 68].
2. *Методичні* рекомендації щодо забезпечення навчального процесу: Зб. док. — К.: МАУП, 2006. — 116 с.
3. *Про затвердження* Положення про державний вищий заклад освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 вересня 1996 р. № 1074 // Освіта України: Нормат.-правові док. — К.: Міленіум, 2001. — С. 429–446.
4. *Про затвердження* Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту): Постанова Кабінету Міністрів України від 20 січня 1998 р. № 65 // Освіта України: Нормат.-правові док. — К.: Міленіум, 2001. — С. 375–381.

5. *Тимчасове* положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців: Завт. наказом М-ва освіти і науки України від 23 січня 2004 р. № 48 // Ін фор. вісн. — 2004. — № 13. — С. 12–15.
6. *Алексюк А. М.* Педагогіка вищої освіти в Україні. Історія. Теорія: Підручник. — К.: Либідь, 1998. — 560 с.
7. *Болонський* процес у фактах і документах (Сорбонна-Болонья-Саламанка-Прага-Берлін)/ Упоряд.: М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук та ін. — Тернопіль: Екон. думка, 2003. — 60 с.
8. *Болонський* процес: Нормат.-правові док. / Уклад.: З. І. Тимошенко, І. Г. Оніщенко, А. М. Грехов, Ю. І. Палеха. — К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. — 102 с.
9. *Болонський* процес: Модель структури додатка до диплома / Уклад.: З. І. Тимошенко, О. І. Казаченко, А. М. Грехров та ін. — К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. — 74 с.
10. *Вознюк Т. Г.* Менеджмент навчально-виховного процесу. — К.: Здоров'я, 2002. — 128 с.
11. *Вища* освіта України і Болонський процес: Навч. посіб. / За ред. В. Г. Кременя. — Тернопіль: Навч. кн. — Богдан, 2004. — 384 с.
12. *Гончаренко С.* Український педагогічний словник. — К.: Либідь, 1997. — 376 с.
13. *Головатий Н. Ф.* Учись учиться. — К.: МАУП, 2000.
14. *Головатий М. Ф.* Європейська й українська освіта — де точки єднання? // Персонал. — 2004. — № 3.
15. *Гура О. І.* Педагогіка вищої освіти: вступ до спеціальності: Навч. посіб. — К.: ЦНЛ, 2005. — 224 с.
16. *Збірник* нормативних актів України щодо організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі: Довідник для прац. вищ. навч. закл. — К.: УАЗТ, 2003. — 410 с.
17. *Збірник* нормативних актів України щодо організації заочного навчання у вищих навчальних закладах України. — К., 2002.
18. *Кузьмінський А. І.* Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. — К.: Знання, 2005. — 486 с.
19. *Луговий В. І.* Педагогічна освіта в Україні: структура, функціонування, тенденції розвитку / За заг. ред. О. Г. Мороза. — К.: МАУП, 1994. — 196 с.
20. *Любар О. О.* Історія української школи і педагогіки: Навч. посіб. — К.: Знання, 2003. — 450 с. — (Вища освіта ХХІ століття).

21. *Мартиненко С. М., Хоружа Л. Л.* Загальна педагогіка: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2002. — 176 с.
22. *Мороз І. В.* Кредитно-модульна система організації навчального процесу (Довідник для студ.). — К.: Освіта України, 2005. — 90 с.
23. *Нормативно-правові* документи з питань вищої освіти / За ред. Я. Я. Болюбаша. — 2004. — 304 с.
24. *Освіта в Україні* / Упор. Є. К. Пашутинський; За ред. О. А. Кривенка. — К.: Атіка; КНТ, 2004. — 492 с.
25. *Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу* (документи і матеріали 2003–2004 рр.) / М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук та ін.; За ред. В. Г. Кременя. — К.; Тернопіль: Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2004. — 147 с.
26. *Педагогический энциклопедический словарь* / Под ред. Б. М. Бимбад. — М.: БРЭ, 2003. — 528 с.
27. *Педагогіка вищої школи: Навч. посіб.* / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін. — 2-ге вид., переробл. і допов. — К.: Знання, 2005. — 400 с.
28. *Товажнянський Л. Л., Сокол Є. І., Клименко Б. В.* Болонський процес: цикли, ступені, кредити: Моногр. — Х.: Вид-во НТУ “ХПІ”, 2004. — 144 с.
29. *Фіцула М. М.* Педагогіка: Навч. посіб. — 2-ге вид., випр. і допов. — К.: Академія, 2005. — 560 с.
30. *Щербань П. М.* Прикладна педагогіка: Навч.-метод. посіб. — К.: Вища шк., 2002. — 216 с.
31. *Ягунов В. В.* Педагогіка: Навч. посіб. — К.: Либідь, 2002. — 560 с.

Додаткова

32. *Алексеева О. В.* Формування громадянської позиції сучасної молоді // Педагогіка і психологія. — 2006. — № 3.
33. *Андрущенко В.* Модернізація вищої освіти України в контексті Болонського процесу // Болонський процес в дії. — К., 2005. — С. 5–11.
34. *Бабкіна О.* Проблеми підвищення якості вищої освіти в Україні у контексті болонських реформ // Освіта і управління. — 2006. — Т. 9. — № 1. — С. 91–94.
35. *Бондарчук Ю., Чуйко Г., Чуйко Н.* Удосконалення форм і методів навчання відповідно до вимог Болонського процесу // Вища шк. — 2005. — № 2. — С. 35–41.

36. *Бунда В. В., Ващук Ф. Г.* Реформування мережі вищих освітніх навчальних закладів України в контексті Болонського процесу // Проблеми адаптації вищої освіти в Україні до європейських стандартів і принципів Болонського процесу. — Ужгород, 2004. — С. 8–12.
37. *Головатий М.* Організаційно-методичні засади інтеграції національної системи освіти України в європейську систему освіти відповідно до Болонського процесу // Освіта і управління. — 2005. — Т. 8. — № 3–4. — С. 157–160.
38. *Гурч Л.* Деякі аспекти впровадження європейської системи ECTS у вищу освіту України // Персонал. — 2004. — № 12. — С. 68–73.
39. *Зайцев М. О.* Впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу як чинник реформування освіти в контексті Болонського процесу: проблеми та прогнози // Болонський процес: перспективи і розвиток у контексті інтеграції України в європейський простір вищої освіти. — К., 2004. — С. 135–137.
40. *Зиновьев С.* Научная организация учебного процесса // Alma mater. — 2005. — № 9. — С. 49–54.
41. *Калошин В. Ф., Безносок О. О., Лемешко Ю. П.* Вплив емоцій на ефективність навчального процесу: (теорія та практика) // Практична психологія та соціальна робота. — 2006. — № 1. — С. 70–74.
42. *Козлакова Г.* Інформатизація навчального процесу — передумова інтеграції до європейського освітнього простору // Болонський процес в дії. — К., 2005. — С. 37–42.
43. *Николаевська А.* Викладання очима студента: досвід організації та проведення моніторингу // Вища освіта України. — 2005. — № 1. — С. 26–28.
44. *Лозова В. І., Троцько Г. В.* Теоретичні основи виховання і навчання. — Харків, 2002.
45. *Мельник Н. І.* Освітні можливості Інтернет: Зб. наук. праць // Вісник ХДАК. — 2001. — Вип. 8. — С. 116–120.
46. *Рейс Ф.* Секрети успішного навчання: Практичні поради для студентів. — Л.: Свічадо, 2006. — 256 с.
47. *Федоров А. Ф., Кузнецов Д. Ю., Паниковский И. С.* Средства администрирования учебного процесса по заочной форме обучения с использованием дистанционных технологий в программной среде “Электронные институты” // Инновации в образовании. — 2005. — № 4. — С. 160–161.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Університетська освіта”.....	4
Зміст дисципліни “Університетська освіта”.....	5
Завдання для самостійної роботи.....	8
Методичні матеріали до семінарських занять.....	10
Теми рефератів/контрольних робіт.....	11
Методичні вказівки до виконання індивідуального завдання реферату, контрольної роботи.....	14
Тестові завдання.....	17
Питання для самоконтролю.....	22
Список літератури.....	24

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *Л. С. Тоболіч*
Комп’ютерне верстання *А. А. Кучерук*

Зам. № ВКЦ-3961

Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний.
Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*